

O NUDZIE WŚRÓD MNICHÓW WCZESNOBUDDYJSKICH I EGIPSKICH. ANALIZA SEMANTYCZNA ORAZ PORÓWNANIE TERMINÓW: THĪNAMIDDHA I ACEDIA

W wystąpieniu zostanie przedstawiona propozycja znaczenia następujących terminów: palijskiego *thīnamiddha* oraz greckiego *acedia* (ἀκηδία). *Thīnamiddha* jest złożeniem typu *dvanda*, dlatego należy je podzielić na wyrazy: *thīna* [sansk. *styāna*], oznacza: zastygać, zatwardziałość, stawać się ciężkim, ale też wpadać w bezruch. Według *Pāli-English Dictionary* – *middha* [sansk. *medh* – być otyłym] to: senność, zubożenie, opieszałość, powolność, niemrawość, znużenie. W Kanonie palijskim *thīnamiddha* jest trzecią, z pięciu przeszkód mentalnych (*nīvaraṇā*), możemy ją przetłumaczyć opisowo jako zastygnięcie w znużeniu. *Acedia* wyraża wewnętrzne stany: zniechęcenia, znużenia, oschłości, znużenia, tchórzostwa, przygnębienia, niezdolności do koncentracji na jednej czynności, obrzydzenia, uprzykrzenia, atonii duszy i przesytu. Po wstępnym omówieniu terminów, zanalizuję ich występowanie i kontekst w tekstach źródłowych. Z Kanonu palijskiego wybrałam następujące sutty: *Cetokhila*, *Tissa*, *Upakkilesa*, *Soṇa (Kolvīsa)* oraz *Ṭhiti*. *Acedię* wyczerpująco opisuje Ewagriusz z Pontu, będę opierała się na jego *Pismach*, w szczególności uwzględnię: *Do mnichów mieszkających we wspólnotach*, *O różnych rodzajach złych myśli*, *O ośmiu duchach zła*, *O sporze z myślami*. Z moich analiz wynika, że przeszkody na ścieżce mnichów wczesnobuddyjskich i egipskich w drodze do wyzwolenia, mają to samo źródło, jest nim błędna identyfikacja „ja” z uczuciami, emocjami, myślami, ciałem oraz zakochanie w sobie. Dlatego krótko wspomnę o znaczeniu i funkcji *citty* (tymczasowy podmiot działania) we wczesnym buddyzmie oraz *psyche* u Ewagriusza, a później przeanalizuję nudę w tym świetle. Na zakończenie referatu omówię różnice i podobieństwa zaprezentowanych terminów, które wywodzą się z dwóch różnych kultur monastycznych, posiadających odmienną antropologię i soteriologię.